

CONSILIUL NAȚIONAL PENTRU COMBATEREA DISCRIMINĂRII

AUTORITATE DE STAT AUTONOMĂ

HOTĂRÂREA nr. 941 din 11.12.2019

Dosar nr: 90/2019

Petiția nr: 892/22.02.2019

Petent:

Reclamați:

Obiect: lezarea demnității prin dezvăluirea diagnosticului HIV

I. Numele, domiciliul și sediul părților

Numele și domiciliul petentei

1.

Numele și sediul reclamațiilor

2.

3.

4.

II. Obiectul și descrierea presupusei fapte de discriminare

5. Petenta consideră că reclamații au adus atingere demnității sale prin prin dezvăluirea diagnosticului HIV, cu ocazia prezentării la medic în vederea efectuării unor proceduri la colon.

III. Citarea părților

6. În temeiul art. 20, alin. 4 din O.G. nr. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată (în continuare O.G. nr. 137/2000), s-a îndeplinit procedura de citare.

7. Părțile au fost citate pentru data de 13.05.2019 la sediul Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării (în continuare CNCD).

IV. Susținerile părților

Susținerile petentei

6. Prin petiția înregistrată la CNCD cu nr. 892/22.02.2019, petenta reclamă faptul că reclamații au adus atingere demnității sale prin prin dezvăluirea diagnosticului HIV, cu ocazia prezentării la medic în vederea efectuării unor proceduri la colon.

Petenta susține că s-a deplasat la S.C Med. Muncii SRL unde, după aflarea diagnosticului, medicul a anunțat asistentele cu voce tare asupra acestuia, în prezența mai multor pacienți. Cu această ocazie, medicul a jignit-o pe petentă Din acest motiv, petenta a suferit de insomnie

și lipsa poftei de mâncare.

7. Susținerile reclamațiilor

Prin declarațiile înregistrate cu nr. 1768/03.04.2019, 1767/03.04.2019 și 1770/03.04.2019, reclamații susțin că nu a existat un comportament agresiv față de petentă cu ocazia prezentării la tratament. Medicul recunoaște și regretă faptul că a pronunțat diagnosticul pacientei în prezența altor persoane și că ulterior a ridicat vocea în dialogul cu aceasta, dar afirmă că intenția a fost aceea de a nu se neglija luarea măsurilor de protecție împotriva infectării. Petenta nu a vrut să accepte scuzele.

V. Motivele de fapt și de drept

8. O.G. nr. 137/2000, la art. 2 alin. 1 prevede: „Potrivit prezentei ordonanțe, prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice”.

Astfel se poate considera discriminare

- o diferențiere
- bazată pe un criteriu
- care atinge un drept.

În conformitate cu jurisprudența Curții Europene a Drepturilor Omului (în continuare CEDO) în domeniu, diferența de tratament devine discriminare atunci când se induc distincții între situații analoge și comparabile fără ca acestea să se bazeze pe o justificare rezonabilă și obiectivă. Instanța europeană a decis în mod constant că pentru ca o asemenea încălcare să se producă „trebuie stabilit că persoane plasate în situații analoge sau comparabile, în materie, beneficiază de un tratament preferențial și că această distincție nu-și găsește nici o justificare obiectivă sau rezonabilă”. CEDO a apreciat prin jurisprudența sa, că statele contractante dispun de o anumită marjă de apreciere pentru a determina dacă și în ce măsură diferențele între situații analoge sau comparabile sunt de natură să justifice distincțiile de tratament juridic aplicate (ex.: Fredin împotriva Suediei, 18 februarie 1991; Hoffman împotriva Austriei, 23 iunie 1993, Spadea și Scalabrino împotriva Italiei, 28 septembrie 1995, Stubbings și alții împotriva Regatului Unit, 22 octombrie 1996).

9. Având în vedere documentația analizată și susținerile părților, Colegiul director constată următoarele:

Art.15 din O.G 137/2000 prevede: „Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, orice comportament manifestat în public, având caracter de propagandă naționalist-șovină, de instigare la ură rasială sau națională, ori acel comportament care are ca scop sau vizează atingerea demnității ori crearea unei atmosfere de intimidare, ostile, degradante, umilitoare sau ofensatoare, îndreptat împotriva unei persoane, unui grup de persoane sau unei comunități și legat de apartenența acestora la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată ori

de convingerile, sexul sau orientarea sexuală a acestuia.”

Art. 2 alin. 1 din O.G 137/2000 prevede că: „prin discriminare se înțelege orice deosebire, excludere, restricție sau preferință, pe bază de rasă, naționalitate, etnie, limbă, religie, categorie socială, convingeri, sex, orientare sexuală, vârstă, handicap, boală cronică necontagioasă, infectare HIV, apartenență la o categorie defavorizată, precum și orice alt criteriu care are ca scop sau efect restrângerea, înlăturarea recunoașterii, folosinței sau exercitării, în condiții de egalitate, a drepturilor omului și a libertăților fundamentale sau a drepturilor recunoscute de lege, în domeniul politic, economic, social și cultural sau în orice alte domenii ale vieții publice.”

10. Decizia nr. 62 din 18.01.2007 a Curții Constituționale promovează respectarea dreptului la demnitate și consideră că dreptul la demnitate este una dintre valorile supreme, iar lezarea acestui drept poate fi sancționată chiar și penal: „Obiectul juridic al infracțiunilor de insultă și calomnie, prevăzute de art. 205 și, respectiv, art. 206 din Codul penal, îl constituie demnitatea persoanei, reputația și onoarea acesteia. Subiectul activ al infracțiunilor analizate este necircumstanțiat, iar săvârșirea lor se poate produce direct, prin viu grai, prin texte publicate în presa scrisă sau prin mijloacele de comunicare audiovizuale. Indiferent de modul în care sunt comise și de calitatea persoanelor care le comit — simpli cetățeni, oameni politici, ziariști etc. —, faptele care formează conținutul acestor infracțiuni lezează grav personalitatea umană, demnitatea, onoarea și reputația celor astfel agresați. Dacă asemenea fapte nu ar fi descurajate prin mijloacele dreptului penal, ele ar conduce la reacția de facto a celor ofensați și la conflicte permanente, de natură să facă imposibilă conviețuirea socială, care presupune respect față de fiecare membru al colectivității și prețuirea în justa măsură a reputației fiecăruia. De aceea, valorile menționate, ocrotite de Codul penal, au statut constituțional, demnitatea omului fiind consacrată prin art.1 alin.(3) din Constituția României ca una dintre valorile supreme.”

11. În vederea clarificării circumstanțelor producerii eventualelor fapte de discriminare, CNCD a dispus prin Rezoluția nr. 3/11.03.2019 efectuarea de investigații, solicitând inițierea de discuții cu toate părțile ce fac obiectul dosarului, în concordanță cu criteriul de discriminare învederat.

În Raportul nr.257/05.04.2019 se arată că, anterior efectuării investigației, în data de 01.04.2019, petenta a fost contactată telefonic, în vederea identificării de probe suplimentare. D- nu a putut indica persoane care să confirme afirmațiile sale. De asemenea, aceasta a susținut că nu posedă niciun fel de probă care să vină în sprijinul sesizării sale către C. N. C. D.

12. Ca urmare a discuțiilor purtate cu directorul clinicii medicale la care s-a prezentat petenta pentru tratament, au reieșit următoarele:

- dl este angajatul societății din anul 2012, în funcția de medic specialist recuperare, medicină fizică și balneologie și are o conduită profesională ireproșabilă ca și cele două asistente acuzate în plângerea către C.N.C.D.;
- societatea nu a primit reclamații din partea doamnei cu privire la comportamentul doctorului sau asistentelor, cele două angajate care au efectuat procedurile petentei;
- dl. are o tonalitate a vocii mai ridicată care este posibil să fi indus d-nei senzația că doctorul nu dorește să o trateze;
- nu există o procedură specială pentru tratamentul persoanelor infectate cu HIV; acestea au aceleași drepturi ca și ceilalți pacienți și beneficiază de aceleași condiții de tratament fără

discriminare.

-în cazul în care se va constata existența unei fapte de discriminare, adresează rugămintea ca membrii Colegiului director să arate clemență având în vedere comportamentul ulterior al medicului reclamat;

13. Ca urmare a întrebărilor reprezentanților C.N.C.D., dl. doctor a susținut următoarele:

- în data de 29.01.2019, d-na s-a prezentat pentru un consult în vederea stabilirii unui program de proceduri; observând afecțiunea pacientei (infecție HIV) a recomandat asistentelor să își ia măsuri de precauție, de față cu petenta și ceilalți pacienți; referitor la aceste discuții, nu își amintește dacă a dezvăluit diagnosticul d-nei nu a intenționat în niciun moment să nu o primească la consult sau să nu-i prescrie planul de tratament;

-întrucât, asistentele i-au comunicat că d-na. este nemulțumită cu privire la divulgarea diagnosticului, i-a cerut scuze acesteia, de față cu mai mulți pacienți; deoarece i s-a părut că petenta este în continuare supărată i-a mai cerut scuze încă o dată, tot în prezența pacienților, afirmând că „a făcut tot posibilul să o primească”; cu toate acestea, d-na l-a amenințat că îl va acționa în instanță pentru nepăstrarea confidențialității diagnosticului;

- este adevărat că a ridicat tonul la petentă, în momentul în care aceasta nu i-a acceptat scuzele, spunându-i că „vrea neapărat să-i facă rău”; consideră că a fost o reacție nefirească, motiv pentru care și-a cerut scuze a doua oară;

- d-na a fost programată pentru proceduri și a urmat întreg planul de tratament fără a fi făcute diferențe între dumneai și ceilalți pacienți;

14. Reclamatele au făcut declarații conform cărora:

- nu sunt adevărate afirmațiile petentei referitoare la faptul că „cele două asistente au țipat și au spus că nu pun mâna pe ea că se infectează”, așa cum susține aceasta în plângerea sa către C.N.C.D.;

- petenta a fost primită de dl. doctor care a spus asistentelor, de față cu ceilalți pacienți, că d-na este cu probleme și ca urmare să-și ia măsuri de precauție; consideră că dl. doctor nu a procedat cu rea intenție ci doar a dorit ca totul să fie în regulă;

- întrucât petenta s-a arătat nemulțumită, dl. doctor i-a cerut scuze acesteia, de două ori, de față cu ceilalți pacienți dar petenta nu a părut să accepte scuzele doctorului;

- dl. doctor are un timbru al vocii mai ridicat dar nu refuză pacienții;

- măsurile suplimentare de precauție în cazul petentei au constat în schimbarea perlotelor și purtarea de mănuși;

- petenta a fost programată la tratament începând cu a doua zi efectuând toate procedurile dispuse, timp de 10 zile și nu a fost discriminată, ba chiar într-una din ședințe, deși nu era inclus în schema de tratament, i-a făcut masaj chiar fără a purta mănuși de protecție.

15. Raportul de investigație nr.257/05.04.2019 a generat următoarele concluzii:

- afirmațiile petentei referitoare la faptul că „cele două asistente au țipat și au spus că nu pun mâna pe ea că se infectează” nu au putut fi dovedite;

- dl. a solicitat doamnelor să-și ia măsuri de precauție, având în vedere diagnosticul petentei, de față cu petenta și alți pacienți aflați în încăperea asistentelor;

- petenta nu a fost refuzată și a beneficiat de întreaga schemă de tratament;

- atât în perioada în care petenta a beneficiat de tratament cât și cu ocazia controlului efectuat de reprezentanții C.N.C.D. la fața locului, dl. a regretat situația creată și și-a cerut scuze față de petentă.

16. Potrivit articolului 10 din OG nr.137/2000:

„Constituie contravenție, conform prezentei ordonanțe, dacă fapta nu intră sub incidența legii penale, discriminarea unei persoane fizice, a unui grup de persoane din cauza apartenenței acestora ori a persoanelor care administrează persoana juridică la o anumită rasă, naționalitate, etnie, religie, categorie socială sau la o categorie defavorizată, respectiv din cauza convingerilor, vârstei, sexului sau orientării sexuale a persoanelor în cauză prin:

b) refuzarea accesului unei persoane sau unui grup de persoane la serviciile de sănătate publică – alegerea medicului de familie, asistență medicală, asigurările de sănătate, serviciile de urgență sau alte servicii de sănătate.”

17. Potrivit articolului 3. - Prelucrarea datelor genetice, a datelor biometrice sau a datelor privind sănătatea - din Legea nr. 190/2018 privind măsuri de punere în aplicare a Regulamentului (UE) 2016/679 al Parlamentului European și al Consiliului din 27 aprilie 2016 privind protecția persoanelor fizice în ceea ce privește prelucrarea datelor cu caracter personal și privind libera circulație a acestor date și de abrogare a Directivei 95/46/CE (Regulamentul general privind protecția datelor):

(1) Prelucrarea datelor genetice, biometrice sau a datelor privind sănătatea, în scopul realizării unui proces decizional automatizat sau pentru crearea de profiluri, este permisă cu consimțământul explicit al persoanei vizate sau dacă prelucrarea este efectuată în temeiul unor dispoziții legale exprese, cu instituirea unor măsuri corespunzătoare pentru protejarea drepturilor, libertăților și intereselor legitime ale persoanei vizate.”

18. Art. 10 din Legea nr. 363 din 28 decembrie 2018 privind protecția persoanelor fizice referitor la prelucrarea datelor cu caracter personal de către autoritățile competente în scopul prevenirii, descoperirii, cercetării, urmăririi penale și combaterii infracțiunilor sau al executării pedepselor,

măsurilor educative și de siguranță, precum și privind libera circulație a acestor date prevede: „Datele cu caracter personal care dezvăluie originea rasială sau etnică, opiniile politice, confesiunea religioasă sau convingerile filozofice, afilierea sindicală, prelucrarea datelor genetice, prelucrarea datelor biometrice pentru identificarea unică a unei persoane fizice, prelucrarea datelor privind sănătatea sau a datelor privind viața sexuală și orientarea sexuală a unei persoane fizice pot fi prelucrate numai dacă sunt strict necesare într-un caz determinat, dacă sunt instituite garanții adecvate pentru drepturile și libertățile persoanei vizate și dacă este îndeplinită una dintre următoarele condiții:

a) prelucrarea este prevăzută expres de lege;
b) prelucrarea este necesară pentru prevenirea unui pericol iminent cel puțin asupra vieții, integrității corporale sau sănătății persoanei vizate sau ale unei alte persoane fizice;
c) prelucrarea se referă la date cu caracter personal care sunt făcute publice în mod manifest de persoana vizată.”

19. Potrivit articolului 8 din Legea nr. 584/2002 privind măsurile de prevenire a răspândirii maladiei SIDA în România și de protecție a persoanelor infectate cu HIV sau bolnave de SIDA: „(1) Păstrarea confidențialității datelor privind persoanele infectate cu HIV sau bolnave de SIDA este obligatorie pentru:

a) angajații rețelei sanitare;
b) angajatorii acestor persoane;
c) funcționarii publici care au acces la aceste date.

(2) În cazul medicilor informațiile cu privire la statusul HIV/SIDA al unui pacient trebuie să fie comunicate între specialiști, pentru a se asigura acuratețea diagnosticelor și conduitelor

terapeutice chirurgicale și nechirurgicale în diferitele faze evolutive ale infecției HIV/SIDA.”

20. Reiterând faptul că natura discriminării, sub aspectul ei constitutiv, decurge tocmai din faptul că diferența de tratament este determinată de existența unui criteriu și o situație de comparabilitate, ceea ce presupune o legătură de cauzalitate între tratamentul diferit imputat și un criteriu interzis, Colegiul director constată că, în prezenta speță, s-a produs o faptă de discriminare potrivit art. 2 alin. (1) și art 15 din O.G nr. 137/2000, modificată, afirmațiile reclamatului având caracter degradant și creând o atmosferă umilitoare pentru petentă.

Constatând existența discriminării și în considerarea faptului că reclamatul a recunoscut fapta și o regretă, Colegiul director îl va sancționa cu avertisment, după cum urmează:

- Se sancționează reclamatul cu avertisment, în conformitate cu art 5 alin.2 lit a) din O.G 2/2001, privind regimul juridic al contravențiilor.

Referitor la reclamatele nu au fost aduse dovezi privind săvârșirea vreunei fapte de discriminare.

Față de cele de mai sus, în temeiul art. 20 alin. (2) din O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea tuturor formelor de discriminare, republicată, cu unanimitatea membrilor prezenți la ședință,

COLEGIUL DIRECTOR HOTĂRĂȘTE:

1. Sunt întrunite elementele constitutive ale faptei de discriminare, conform 2 alin. (1), art. 10 lit. b) și art 15 din O.G nr. 137/2000.

2. Se sancționează cu avertisment, în conformitate cu art 5 alin.2 lit a) din O.G 2/2001, privind regimul juridic al contravențiilor.

3. Referitor la reclamatele, fapta nu există, nefiind aduse dovezi privind săvârșirea vreunei fapte de discriminare.

O copie a prezentei hotărâri se va comunica părților:

VI. Modalitatea de plată a amenzii:

Nu este cazul

VII. Calea de atac și termenul în care se poate exercita

Prezenta hotărâre poate fi atacată în termenul legal de 15 zile potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii nr. 554/2004 a contenciosului administrativ la instanța de contencios administrativ.

Membrii Colegiului director prezenți la ședință

ASZTALOS CSABA FERENC – Membru

DINCĂ ILIE – Membru

HALLER ISTVAN – Membru

GHEORGHIU LUMINIȚA – Membru

POPA CLAUDIA – Membru

SANDU TATIANA VERONICA – Membru

Data redactării: 11.12.2019

Redactată și motivată: L.G. și M.M

Notă: Hotărârile emise de Colegiul Director al Consiliului Național pentru Combaterea Discriminării potrivit prevederilor legii și care nu sunt atacate în termenul legal, potrivit O.G. 137/2000 privind prevenirea și sancționarea faptelor de discriminare și Legii 554/2004 a contenciosului administrativ, constituie de drept titlu executoriu.